БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 142 (8362)
ИЮНИИН 18
ВТОРНИК
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хонишодой мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй алдарта ойе ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтахын түлөө советскэ хүн бүхэн шармайн оролдоно. Орон дотороо һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсэн талаар Американ Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ тухай Коммунистическэ партиингаа табиһан зорилгые манай арад халуунаар дэмжэжэ. Мүнөө мяха, һү абалгаар һайн амжалта туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөөн бүхы орон доторнай хэззэ хэзээнэйхиһээ үргэнөөр дэлгэрнэ. Олохон колхозууд, совхозууд, районууд, хэдэ хэдэн область, хизаарнууд эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 100 центнер ба энээнһээшье үлүү мяха, 400 центнер ба энээнһээшье үлүү һү абаха уялга даажа абанхай.

Хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ ехэ амжалта хангаха патриотическэ энэ хүдэлөөндэ манай хонишод оролсобо. Табанжэлэй үлөөшэ жэлнүүдтэ доодо захынь абабал хонин һүрэгөө хоёр дахин олон болгохо, хоёр дахин ехэ ноохо абаха гэһэн КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй уряае тэдэнэр халуунаар дэмжэжэ байна. Олохон ажахынууд энэ зорилгые бүришье богони — нэгэ, хоёр жэлэй туршада дүүргэхээр тэмсэжэ эхилбэ.

Бүгэдэ арадай энэ мүрысөөндэ манайшье республикын ажалшад, колхозууд болон совхозууд, һаалишад, малшад, хонишод эдэбхитэйгээр хабаадана. Һаяхан Сэлэнгын аймагай түрүү хонишод колхозуудай болон совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд аймагай зүблөөндэ сугларжа, 1960 он болотор хонидоо хоёр дахин олошоруулжа, ноохо абалгаяа 2,5 дахин дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаа. Энэ аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 1958 ондо хонидоо хоёр дахин олон болгожо, 1960 ондо гурба дахин ехэ ноохо абахаар шиидэбэ. Тиигэбэл тэдэнэр хонин бүриһөө 3,5 килограмм, эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 450 килограмм ноохо абадаг болохо юм. Эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ зорилгые 1959 ондо шиидхэжэ, 1960 ондо 45 мянга гаран хонитой болохоор шиидэнхэй. Мүн эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд парти, правительствын табиһан зорилгые уридшалан дүүргэхээр хараалба.

Аймагай зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн хүнүүд хони үсхэбэрилгээр бии байһан дутагдалнуудаа, арга боломжонуудаа элирүүлжэ, ажахын эгээн олоо ехэтэй энэ һалбарида гол анхаралаа табиха гэжэ хэлсээд, тэдэнэр социалистическэ мүрысөөндэ Зэдын хонишодые уриһан байна. Сэлэнгын түрүү хонишод Цырендоржо Дамбиев, Цырендоржо Цыренов, Иван Эрдынеев, Бальжи Гармажапова болон бусад 100 эхэ хонин бүриһөө 115—128 хурьга энэ жэлдэ абахабди гэжэ үгэеэ үгөө. Олохон хонишод мүнөө жэл хонин бүриһөө дунда зэргээр 4—5 килограмм ноохо абахаар шиидэбэ.

Абаһан энэ уялгаяа дүүргэхын түлөө аймагай совхоз болон колхозууд шэнэ жэл гаратар үшөө хорёод мянган хурьга абаха юм. Тиимэһээ тэдэнэр һүбайриһан, хурьгаяа үхүүлһэн, мүн эртэ хурьгалһан хонидые мүнөө үедэ илгажа, июнь, июль һарада ороондо оруулхаар бэлэдхэжэ, хурьгадынь эхэһээнь һалгааха, эхэ хонидоо, хусануудаа бордохо талаар ехэхэн, хүдэлмэри хэжэ байнхай.

Тэдэ, абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө сэлэнгынхид үшөөл ехэ оролдолго гаргаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, эндэ хонидой байра дутамаг, хонишодто гэр байра зохид һайнаар түхеэрэгдээгүй, эхэ хонидой үбэлжэхэ газарта силос дараха түхеэрэлгэнүүд байхагүй бшуу. Мүн хонидто хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэжэ абахын тула ехэхэн хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй.

Хонин ажалаа эрид хүгжөөхэ, тэндэ бии байһан дутагдалнуудые дары усадхаха, хонишодой, колхоз, совхозуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар Курумканай, Заиграйн, Яруунын болон бусад аймагуудта яһала юумэ хэжэ байнхай.

Тиигэбэшье, зарим аймагуудта энэ хүдэлмэри яаха аргагүй унжагайруулагдана, хонин ажалда энээхэн үедэ аяралтайгаар бэелүүлэгдэхэ хэмжээ-ябуулганууд муугаар дүүргэгдэжэ байнхай. Жэшээнь, энэ жэлдэ Закаменай аймагай колхозуудта эхэ хонидой хахадынь шахуу һүбайршаһан байха юм. Мүнөө тэдэнэр ороондо оруулха тушаа колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд бодото хэмжээ абаагүй байһаар. Гурэн түрын удхашанартай энэ хэрэгтэ иимэ аали нобшоор, харюусалгагүйгөөр хандажа болохогүй. Хони үсхэбэрилгэдэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд яһала олон. Нэн түрүүн хонишодые түлбэриин талаар урмашуулха хэрэгтэй. Хонин ажал дээрэ, илангаяа эхэ хонидой отара дээрэ худалжэ байһан хүнүүд эгээн ехэ түлбэри абаха зэргэтэй.

Мүн хонишодто һайн гэр байра бариха, тэдэнэй культурна эрилтэнүүдые али болохоор хангаха шухала.

Колхозуудай, совхозуудай партиин эхин организацинууд, партиин айкомууд болон аймгүйсэдкомууд хонишодой эдэбхи үүсхэлые бүхы талаар дэмжэхэ, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ уялгатай. Мүрысөө хэхэ гэшэ гансахан уялга абалгаар дүүрэхэ бэшэ, харин энээгээр эхилжэ байна. Колхоз, совхоз бүхэн доторойнгоо арга боломжонуудые һайса бодожо үзөөд, хонишодоо зүбшэжэ, тодорхой уялганuудые абаһан бээрээ, тэрэнээ дүүргэхын түлөө удэр бүрин хиналта, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй.

Зургаадахи табанжэлэй дүүрэтэр хонидойгоо тоо толгойе хоёр — хоёрһоо үлүү дахин олошоруулхын, ноохо бүри ехээр абахын түлөө хүдөө ажахынхид хонишодой дунда социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр, улам хүсэтэйгээр дэлгэрүүлэе!

Башкир арадай үндэһэ яһатанай һайндэр

Башкирай һайн дурааараа Россиитай нэгэдэһээр 400 жэлэй ой гүйсэбэ

УФА, июниин 15. (ТАСС). Башкирай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигентнэр Башкирай һайн дурааараа ород гүрэнтэй нэгэдэһээнһээнь хойшо үнгэрһэн 400 жэлэй ойн ехэ баярые тэмдэглэжэ байна. Мүн тэдэнтэй хамта Советскэ Союзай бүхы арадууд энэ түүхэтэ һайндэрые тэмдэглэнэ. СССР-эй Правительствын делегаци, РСФСР-эй Правительствын делегаци, аха дүү автономно республикануудай болон Российскэ федерациин, Украинын хэдэн областьнуудай делегацинууд, тэрэшэлэн Румыниин, Баку городой делегаци Уфа ерээ.

Энэ баярта үдэртэй дашарамдуулан Башкирай АССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сесси июниин 15-да Уфада болоо. Тэндэ олон айлшад байба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон КПСС-эй Центральна Комитедэй амаршалгын бэшэгые суглааргшад тон анхааралтайгаар шагнаба.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Г. Набиуллин элидхэл хэбэ. Ород гүрэнтэй нэгэдэхын түлөө Башкирай элдэб яһатанай хүдэлөөн 1557 ондо дүүрэһэн юм гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Башкир мүнөө промышленностина эгээл ехээр хүгжөөһэн манай ороной нэгэтнүүдэй нэгэниинь болонхой. Нефтиин, металл болбосоруулгын, машина бүтээлгын, химическэ, ой модоной, модо болбосоруулгын, хүнгэн, эдеэ хоолой болон промышленностиин бусад олон хүгжэнги һалбаринууд эндэ байгуулагданхай. Башкириин промышленностиин бүтээн гаргаһан продукциин хэмжээн 1913 онойхидо орходоо 1956 ондо 109 дахин ехэ болоо.

Республика дотор хүгжэнги хүдөө ажахы бии. Таряалан дээрэ хэрэглэдэг гол хүдэлмэринүүд гүйсэд оньһожоруулагданхай. Оройдоол һүүлэй гурбан жэлэй туршада колхоз, совхозуудай тарилгын талмай 550 мянган гектараар ехэ болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхоз, совхозууд 183 миллион пүүд таряа хураяһан байна.

Башкириин бүхы хүн зониинь үзэг бэшэг мэдэхэ болонхой.

— Ород арадтай болон манай социалистическэ Эхэ ороной бүхы арадуудтай хани барисаатай байха гэшэ нангин уялгамнай гэжэ башкир арад тоолоно. Эгээл үнэтэ юумэн һэн туладань энэ хани барисаае хэтэ мүнхэдөө нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр сахин бэхижүүлжэ байхыень аша гушанартаа захинабди,—гэжэ нүхэр Набиуллин элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ хэлэнэ.

Энэ элидхэлэй һүүлээр СССР-эй Правительствын делегаци толгойлогшо Н. М. Шверник Башкирай Автономно Советскэ Социалистическэ республикын хүтэлбэрилэгшэдтэ Ленинэй орден барюулба. Башкирай ород гүрэнтэй нэгэдэһээр 400 жэлэй ойтой дашарамдуулан республика энэ орденоор шагнагдаа юм. Һүүлээрнь нүхэр Шверник үгэ хэлээ. КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабараар Н. М. Шверник Башкирай ажалшадые үндэр дээдэ шанда хүртэһэнэйнь дашарамдуулан амаршалаа.

Российскэ федерациин Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов үгэ хэлэбэ.

М. А. Яснов РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй элшэгэһэн амаршалга уншаа.

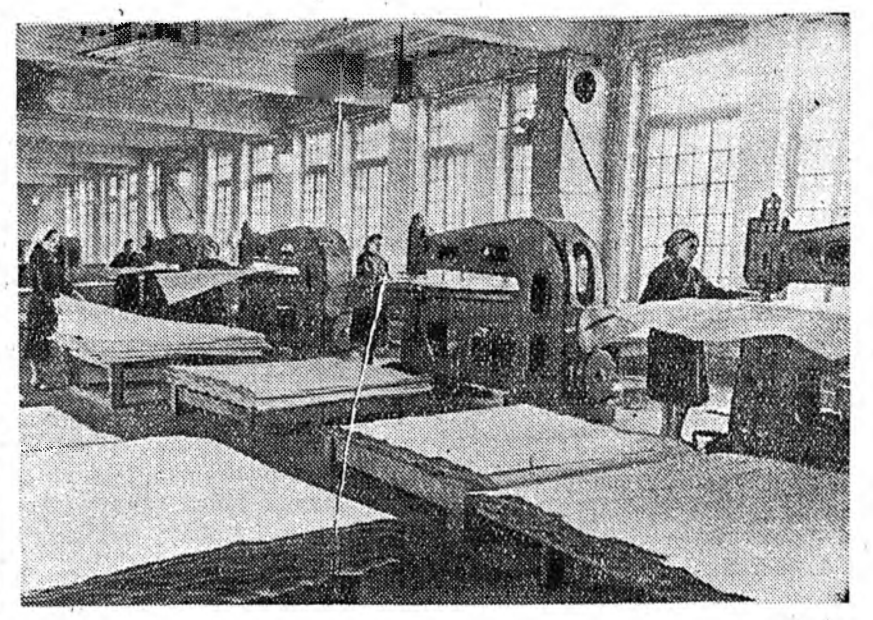
Уфагай паровоз заһабарилгын заводой слесарь С. Г. Платунов, Туймазинскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ М. Ш. Шафиков болон СССР-эй Арадай артист Арсалан Мубаряков гэгшэд тус сесси дээрэ үгэ хэлээ.

Аха дүү республикануудай болон областьнуудай делегаци хүтэлбэрилэгшэд башкир арадта халуун амаршалга хүргөөд, республикаяа саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Ойн баярай сессидэ хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, КПСС-эй Центральна Комитедтэ, тэрэшэлэн агуухэ ород арадта, мүн РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ болон РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ элшэгэхэ бэшэгые баталан абаа.

Июниин 15-най үдэшэлэн Башкирай ород гүрэнтэй һайн дурааараа нэгэдэһээнһээ хойшо 400 жэлэй ойдо зорюулагдаһан митинг боложо, тэрэндэнь хэдэн мянган ажалшад хабаадаба.

Түрэл орон доторнай

Ленинград. Фанер бүтээдэг Усть-Ижорско заводой коллектив СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжу улгын Улаан тугые хоёр жэл хахадай туршада барижа байна. Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойе нэрэтэй түрэлтэйгээр угтахын тулада предприятиин хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хоёр һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нямалал фанернуудай цехтэ. ТАСС-эй фотохронико.

Атомна ехэ электростанци баригдажа байна

Советскэ Союз дотор атомна томо электростанци баригдажа эхилээ. Энэ хадаа атомай хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ түсэбтэй зохилдуулан мүнөө үедэ СССР дотор баригдажа байгаа атомна хэдэн томо электростанцинуудай нэгэниинь болоно. Станциин 420 мянган киловатт хүсэтэй түрүүшын ээлжээнэй барилга 1960 ондо промышленна ток үгэхөөр хараалагдана. Сэбэр ба буйлуулагдамал ураание холиһон холисо атомна реакторнуудай түлишэ болгогдон хэрэглэгдэхэ юм. Станци хадаа СССР-эй Европейскэ хубиин энергетикын нэгэдэмэл системэдэ оруулагдаха болоно.

Таба мянган киловатт хүсэтэй, дэлхэй дээрэхи түрүүшын атомна электростанци Советскэ Союз дотор гурбан жэлэй урда тээ ашаглалгада оруулагдаа һэн. Тэрээнние ашаглалха үедэ олдоһон дүй дуршал бүри томо станцинуудые барижа эхилхэ арга олгоо. (ТАСС).

Хүдөө ажахын хронико

Камчатска областиин Корякаи гэжэ тосхондо шубуу үсхэбэрилгын түрүүшын совхоз байгуулагдаба. Эндэ 30 мянган тахяа клеткэнүүдтэ соо байлгагдан тэжээгдэхэ юм.

* *

Кабардино-Балкариин найман районой хүдөө ажахын артельнууд Докшукинскэ спиртын заводто ойрохоно гахай шахалгын колхозууд хоорондын пункт байгуулба. Эндэ зургаа мянган гахай нэгэн доро шахагдана. Александровска крахмальна завод шадар үшөө гурбан районой гахайшад шахалгын тиимэ пункт байгуулаа.

* *

Гомельско областиин Василевичскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Я. Куценко колхозой түмэршэ дархантай хамта кукурузын буурсагуудые илгадаг молотилка ухаалан зохёобо. Энэ молотилка электро-моторoор хүдэлэгдэн, 30 хүнэй хэхэ юумые хэдэг байна.

Арга боломжоёо хүсэд хэрэглэхэбди

Манай колхоз газар таряалангаар элбэг, адууһа мал олонтой юм. Тиимэһээ артелиингээ ажахые улам ехээр хүгжөөхэ, колхозоо улам ехэ шадалтай болгохо арга боломжо ехэтэйбди.

Гурбан жэлэй саада тээ колхознай малай ашаг шэмэ абасаар бирагүй үрэ дүн туйладаг байгаа. Жэшээлхэдэ, 1953 ондо ойрдоол 496 центнер мяхан, 1587 центнер һүн абтаа гэхэ гү, али эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 4,4 центнер мяхан, 14 центнер һүн абтаһан байгаа. Мүнөө 1953 оной хэмжэхэе холо ахижа гараабди. Партиин XX-дохи съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжон, колхознигууднай нэгэндо зарим тэды амжалта туйлаа. 1956 ондо 1300 гаран центнер тэрэ тоодо 426 центнер гахайн мяха, 3024 центнер һү гүрэндэ тушаагаабди. Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ 1953 онойхидо орходоо мяха абалга гурбахаа үлүү дахин, һү һаалга хоёр дахин дээшэлһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ хонидhоо һургагүй ехэ ноохон хайшалагдаа. Хэрбээ 1953 ондо эдлүүриин газарай 100 га бүридэ 40-өөд килограмм ноохон хайшалагдаа һаа, нёдондо жэлдэ 73 килограмм хайшалагдаа.

Туйлаһан амжалтаараа колхознигуудай һанаагаа амарнагүй. Мяха, тоһо, һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсэн талаар Американ Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ тушаа Н. С. Хрущевэй хэлэһэн үгэтэй, мүн партиин ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй бэшэгтэй колхознигуудай танилсажа, ажалай бүри ехэ амжалта туйлахаар зоригжоно.

Мүнөө жэлдэ манай колхоз 1350 центнер мяха, тэрэ тоодо 650 центнер гахайн мяха абаха гэһэн уялга абанхай. 1960 он болотор мяха абалгаа 2630 центнер хүргэхэр ехэ болгохобди. Зүгөөр эдлүүриин газарай 100 га бүридэ бага мяхан абтана гэхэ. Тиигэбэшье, 1957 ондо 1953 онойхидо орходоо гурба дахин, 1960 ондо 1956 онойхидо орходоо хоёр дахин ехэ мяха абаха байна.

Һү һаалга бүришье ехээр дээшэлхэ болоно. Ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ найман һарын туршада үнеэн бүриһөө 784 литр һүн һаагдаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо үнеэн бүриһөө 128 литр һүн дээшэ абтаа. Мүнөө жэлдэ хамта дээрээ 3710 центнер һүн һаагдаха юм. 1960 ондо һү һаалгаа 6400 гаран центнер хүрэтэр ехэ болгохо зорилготойбди.

Һү, мяха, тоһо ехээр абадаг болохын түлөө малшад ехэ оролдолго гаргана. Малай адуулга, харуулгада зэрэ түрүү арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, ажахын жэлэй найман һарын дунгеөр колхозоймнай түрүү һаалишад нүхэд Мария Фёдорова, Зоя Белозёрова гэгшэд даажа байһан үнеэн бүриһөө мянга гаран литр һү һаагаа. Мүн Нина Кильнашкова, Анна Фёдорова гэгшэд 900 гаран литр һү һааһан байха юм. Гахай шахагшад Полина Федотова, Феодосия Федотова гэгшэд апрель һара соо дунда зэргээр шахагдадаг гахайнуудайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдээ 1 килограмм тухай нэмээгээ.

Хонин ажахыгаа саашадань хүгжөөхын түлөө колхознай ехэ хүдэлмэри ябуулна. Ойрын болзорто хонидойнгоо тоо толгой бүри олон болохо. Хэрбээ мүнөө колхоздомнай 3400 гаран хонид тоологдодог һаа, 1960 ондо хоёр дахин олошорхо юм. Илангаяа нарин, нарибтар ноохотой хонид олоор үсхэбэрилэгдэхэ. Колхозоймнай хонишод мүнөө жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө зуунһаа доошо бэшэ хурьга, толгой бүриин 3 килограммһаа доошо бэшэ ноохо хайшалхын түлөө тэмсэнэ.

Таряан ажахы хадаа мал ажалые саашадань хүгжөөхэ үндэһэ һуури болоно. Тиимэһээ колхознигуудай Гашейн МТС-эй механизаторнуудтай хамта энэ жэлдэ тарилгын талмайн гектар бүриһөө 12 центнерһээ доошо бэшэ ороохо таряа ургуулхын, малдаа үбһэ тэжээл ехээр абахын түлөө тэмсэжэ байна. Эртын тарилга агротехническэ саг болзор соо, һайн шанартайгаар үнгэргэдөө. 2000 гектар шэнииэ, 230 гектар хара таряа таряабди. Тэрэмнэй бүхыдөө хэрээһлүүлэгдэн таригдаа.

Мүнөө жэл колхознай 300 гектарта кукуруза тариха юм. Кукурузын тарилга мүнөө эхилэнхэй. 75 гектарһаа доошо бэшэ газарта квадратно-гнездовой аргаар гараар тарилга хэгдэбэ. Мал ажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ кукурузын силос аша туһа ехэтэй юм. Тиимэһээ мүнөө жэлдэ үнеэн бүридэ 10 тоннонһоо бага бэшэ кукурузын силос даража абахабди.

Гахайн мяха абалгые үнэ сэн багатай болгохын тулада фермэнүүдэй дэргэдэ 8 гектар хартаабха, 15 гектар люцерно, 20 гектар просо, 6 гектар кукуруза таригдаа.

Манай колхозой гэшүүд 1958 оной январиин нэгэнһээ хойшо колхознигуудай тушаадаг продукциин түлбэрие болюулха гэһэн парти, правительствынгаа дурадхалые ехээр һайшаана.

Колхознигуудай парти, правительствынгаа уриануудта харюу болгожо, Октябриин 40-дэхи жэлэй ойе угтуулан бүри ехэ амжалта туйлахаар зоригжонхой. Энэ гайхамшагта ой болотор малайнгаа тоо толгойе олошоруулха түсэбөө дүүргэхэбди. Мал ажалһаа ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг болохобди. Ингэжэ колхознигуудай советскэ арад зоноймнай эрхэ сүлөөтэ байдалай түлөө, ойрын болзор соо Американ Холбоото Штадуудые экономическа мүрысөөндэ илахын, хүн бүхэндэ хүртэсэн талаар мяха, һү, тоһо ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэжэ байна.

Я. Ерофеев, Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ.

К. Ревельский, партиин эхин организациин секретарь.

А. Рещикова, колхозой зоотехник.

Г. Ефимов, 3-дахи МТФ-е даагша.

Ф. Федотова, ахалагша гахайшан.

З. Шатов, ахалагша хонишон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Татар искусство болон литературые хүгжөөхэ хэрэгтэ элитэ ехэ габъяатай байһанайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Москва городто болоһон татар искусство, литературын декадатай дашарамдуулан олон уранзохёолшодые, драматургнуудые, поэдүүдые, композиторнуудые, уранзураашадые, скульпторнуудые, режиссёрнуудые, артистнуудые, хүгжэмшэдые болон Татарай АССР-эй искусствын бусад ажал-ябуулагшые орден, медальнуудаар шагнаа. Хамта дээрээ 230 хүн шагнагдаа.

Ленинэй ордемоор нимэ хүнүүд шагнагдаа гэбэл: Республикын Советскэ уранзохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ, уранзохёолшо Г. Б. Баширов, драматург Н. С. Исанбет, Камалын нэрэмжэтэ Татарай академическэ театрын артист Х. И. Уразиков, Качаловай нэрэмжэтэ Казаниин драматическэ ехэ театрын артист Н. И. Якушенко.

Ажалай Улаан тугай орденоор 27 хүн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» ордено-ор 80, «Ажалда шалгарһанай түлөө» медаляар 119 хүн шагнагдаа.

Камалын нэрэмжэтэ Татарай академическэ театрын артист Х. Г. Абжалилова, Казаниин Гүрэнэй консерваториин директор, композитор Н. Г. Жиганова болон Качаловай нэрэмжэтэ Казаниин драматическа Ехэ театрын артистка Е. Е. Жилинада СССР-эй Арадай артистын нэрэзэргэнүүд олгогдобо.

(ТАСС).

Профсоюзай эмхинүүдые һайнаар хүтэлбэрилхэ

Хүдэлмэришэд, албахаагшадые һургаха, хүмүүжүүлхэ, мүн ажал үйлэдбэриие хүгжөөн дэбжээхэ, наринжуулха, улад зоной байдал улам һайжаруулха, культурыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлэн эмхидхэлгэдэ профсоюзна эмхинүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой. Хэрбээ партиин айкомууд болон партийна эхин эмхинүүдһээ горьтой туһаламжа абадаг байгаа гээшэ һаа, энэ үүргэеэ профсоюзна эмхинүүд бүри амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха байна.

Ушар иимэһээ партиин айком, нилээд олон партийна эхин эмхинүүд профсоюзуудта анхарал ехээр табидаг, хүдэлмэришэдэй комитедүүд болон месткомуудай эдэбхи хэшээл болон ажаллаха шадабариие, ажал үйлэдбэри дээрэ дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлдэг болоо.

КПСС-эй айком союзуудай айкомуудай, месткомуудай түрүүлэгшэнэртэй, профгруппоргнуудтай семинар хоёр удаа, зүблөө нэгэ удаа 1957 ондо үнгэргөө. Профсоюзай хүдэлмэридэ хамаатай асуудалнууд партиин айкомой бюрогой заседани болон партийна суглаанууд дээрэ хирэ хирэ болоод лэ зүбшэн хэлсэгдэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, «эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй союзай айкомой хүдэлмэри тухай асуудал партиин айкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Тэрэнэй һүүлээр КПСС-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэд бюрогой шиидхэбэриие дүүргэхэ хэрэгтэнь профсоюзай айкомдо туһалаа. КПСС-эй айкомой шиидхэбэри бэелүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдаад, профсоюзай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Эдэ хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэхэдэ профсоюзай айкомой хүдэлмэри эли бодо һайжараа. Профсоюзай суглаанууд хаһа саг соогоо үнгэргэгдэдэг, хүдэлмэриин түсэб зохёогдодог, мүрысөөнэй дүнгүүд саг болзортоо гаргагдажа байдаг болоо. Комиссинуудайнь хүдэлмэри һайжараа. Гэшүүнэйнгээ түлбэри үнинэй түлөөгүйшүүл тэдэнээ хүсэлдүүлһэн байна. Мүн аймпотребсоюзай партийна эхин эмхи профсоюзай айкомой хүдэлмэридэ туһалдаг болоо.

Мүн леспромхозой партийна эмхи (секретаринь нүхэр Ванин) профсоюзна эмхиеэ яһала һайнаар хүтэлбэрилдэг боложо байнхай. Тус партийна эмхи профсоюзай хүдэлмэри тухай асуудалнуудые партийна суглаанууд болон бюрогой заседанинууд дээрэ оло дахин зүбшэн хэлсээ. Тиигэжэ профсоюзай хүдэлмэри эли бодо һайжаруулаа. Тиин хүдэлмэришэнэй комитет коллективнэ договорой ямараар дүүргэгдэжэ байһые хододоо шалгадаг, суглаанууд болон үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ хүдэлмэришэдэй хэһэн ажаглалта болон шүүмжэлэлээр хэмжээ түргэнөөр абадаг болоо. Тиихэдэ, тус леспромхозой профсоюзай эмхи уралан наринжуулгын, ухаалан зохёолгын талаар ехэ хүдэлмэри эрхилнэ. Уралан наринжуулгын, ухаалан зохёолгын бюро 10 гаран дурадхал хаража үзөөд, бултыень үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн хэрэглээ. Октябриин революциин 40 жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн хүдэлмэришэдэйнь дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Хүдэлмэришэнэй комитет леспромхозойнгоо партийна эмхитэй, дирекцитэй хамта мүрысөөнэй дүн гаргадаг, түрүүшүүлэй дүй дүршэл согсолжо, олоной дунда дэлгэрүүлдэг. Эдэ бүгэдын ашаар леспромхоз нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб үлүүлэн дүүргээд мүнөө яһала һайнаар ажаллажа байна.

Аймгүйсэдкомой, мүн бусад зарим партийна эмхинүүд профсоюзай хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа һайса хандуулдаг болоо.

Зүгөөр, профсоюзуудые бүри һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо тухай партиин шиидхэбэринүүдһээ зарим партийна эхин эмхинүүд зохихо тобшолол хээгүй. Жэшээлхэдэ, лесхоздо профсоюзай хүдэлмэри һайнаар табигдаагүй. Эндэхи хүдэлмэришэдэй комитет (түрүүлэгшэнь нүхэр Воронков)) хүдэлмэриингөө түсэбшье зохёодоггүй. Профсоюзай суглаан саг сагтаа үнгэргэгдэдэггүй. Социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдысэ эмхидхэгдэнхэй. Тиимэһээ мүрысөөнэй дүн гаргагдадаггүй. Түрүүшүүлэй дүршэл олоной дунда дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри һулаар табигданхай. Мүн гэшүүнэй түлөөһэн хаһа саг соогоо суглуулагдадаггүй. Эдэ бүгэдэһөө боложо лесхоз үйлэдбэриингөө түсэб дүүргэдэггүй.

Теэд профсоюзай хүдэлмэри һайжаруулха тухай лесхозой партийна эхин эмхи, тэрэнэй секретарь нүхэр Гармаев һаналаа табинагүй. ГЭС-тэ, мүн бусад зарим газарта профсоюзай хүдэлмэри баһал муугаар табигданхай.

Советскэ профсоюзууд манай орондо коммунизм байгуулха хэрэгтэ угаа ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ.

Тиимэһээ профсоюзай эмхинүүдэй хүдэлмэриин дутуунуудые зайсуулха, тэдэниие һайнаар хүтэлбэрилжэ, ажал хүдэлмэриинь бүри һайжаруулха гээшэ партийна эмхинүүдэй шухала зорилго мүн болоо.

Л. Янушевская, КПСС-эй Баргажанай айкомой инструктор.

Лагерь нээгдэбэ

Түнхэнэй аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи комплексно бригадада колхозниигуудай үхибүүдэй амарха лагерь нээгдэбэ. Лагерь һайн түхеэрэлгэтэй, һуралсалай жэлэй эхилтэр хүдэлмэрилхэ байна.

Эндэ 30 үхибүүд амарна.

С. Тапхаев.

НҮХЭД ҺААЛИШАД, МАЛ АДУУЛАГШАД!

Зунай бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, һү бүри ехээр һаадаг болоё

1956 оной октябрьһаа 1957 оной июнь хүрэтэр үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 950 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозууд

Аймагууд	Колхозууд	Түрүүлэгшэнь	Һаагдаһан һүн: Үнеэн бүриһөө (литрээр)	Һаагдаһан һүн: Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ (центнерээр)
Сэлэнгын	Молотовой нэр.	Минаев Г. В.	1295	25,5
Тарбагатайн	Калининай нэр.	Болонев И. М.	1237	51,3
Иволгын	«8-ое Марта»	Мищенко М. Ф.	1190	69,6
Иволгын	Маленковой нэр.	Бурков С. Н.	1179	52,5
Прибайкальска	Хрущевой нэр.	Маньков Ю. А.	1154	65,6
Иволгын	«3-я пятилетка»	Горбунов П. А	1103	32,8
Сэлэнгын	18 партсъездын	Батышев И. И.	1044	29,0
Бичурын	Ждановай нэр.	Бадмаев С. Г.	1027	14,3
Тарбагатайн	«Гигант»	Михайлов Д. И.	1018	36,5
Кударын	«Путь Октября»	Кривогорницын И. Б.	1014	34,2
Тарбагатайн	Молотовой нэр.	Кожевников М. А.	982	37,0
Сэлэнгын	Тельманэй нэр.	Очиров Д. Д.	977	25,6
Кяхтын	Калининай нэр.	Цикало А. Я.	958	—

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2000 литрһээ дээшэ һү һааһан үүлтэртэ фермын һаалишад

Цыбденов Б. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	2612
Жамбалова Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	2593
Бадмацыренова Н. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	2495
Амоголонова Д. Н. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	2421
Чимитова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	2335
Табутарова Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	2235
Бадмаева Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	2198
Очиржапова Н. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	2119

Энэ үе соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1250 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермын һаалишад

Рютина Т. И. Мухаршэбэрэй аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1949
Афанасьева М. С. Кударын аймагай «Путь Октября» колхоз	1860
Хайдукова К. М. Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1694
Нимаева Х. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	1689
Казазаева Ф. С. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1667
Вязьмина А. А. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1615
Гармажапова Д. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ	1602
Николаев А. Г. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1550
Власова А. М. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1545
Емельянова А. И. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1542
Бальжинимаева В. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ	1540
Батышева В. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1531
Вязьмина В. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1509
Чебунина М. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ	1506
Дьячкова А. И. Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхоз	1505
Мергинева Е. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1503
Чебунина У. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ	1441
Куделина З. И. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1424
Гребенщикова А. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	1420
Степанова Л. А. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1416
Валихматов В. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1400
Самбаева С. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ	1377
Каленых А. А. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1377
Каленых Д. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1376
Ковалева П. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1368
Бадмаева Н. Иволгын аймагай «Красный Оронгой» колхоз	1365
Гармажапова Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ	1364
Кушнарева И. К. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1360
Попкова М. И. Иволгын аймагай «3-я пятилетка» колхоз	1350
Заиграева У. С. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1348
Доржиева Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1347
Филиппова Е. А. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	1340
Доржиева А. Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1328
Каленых В. А. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1326
Галсанова Ц. Х. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1315
Колобова Л. П. Кударын аймагай «Путь Октября» колхоз	1303
Доржиева Л. Хоринн аймагай «Улаан-Одон» колхоз	1296
Курдюмова А. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ	1295
Шурыгина А. И. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ	1290
Цыбикова Д. С. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ	1289
Пичугина Л. Н. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	1288
Загузина Л. Г. Иволгын аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхоз	1286
Шкедова В. Хэжэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1287
Кушнарова Е. Ф. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1285
Цыбденова С. Д. Иволгын аймагай «Красный Оронгой» колхоз	1282
Рыжакова С. К. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1282
Игумнова Н. И. Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ	1280
Трифонова Ф. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ	1280
Мункуева Ц. Х. Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1279
Антонова А. П. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	1277
Гребенщикова К. Е. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ	1274
Куделина Л. В. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1273
Посохова Т. В. Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ	1268
Аюшеева В. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ	1268
Алексеева Г. Т. Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз	1268
Брянская В. К. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	1265
Собенникова П. П. Иволгын аймагай «Красный Оронгой» колхоз	1263
Доржиева Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ	1261
Торгашина В. А. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	1256
Яковлева Ф. А. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ	1251

1956 оной октябрьһаа 1957 оной июнь хүрэтэр үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 600 литрһээ дээшэ һү харьяата колхозуудтань һаагдаһан МТС-үүд

МТС-үүд	Һаагдаһан һүн: Үнеэн бүриһөө (литрээр)	Һаагдаһан һүн: Эдлүүриин газарай 100 га бүридэ (центнерээр)	МТС-эй директор	Главна зоотехник	КПСС-эй айкомой МТС-эй зонодохи секретарь
Ехэ-Куналейн	977	35.8	Юринский Е. С.	Кулаковский П. С.	Горин А. А.
Сүхын	906	—	Ибрагимов Э. И.	Третьяков А. С.	Цыбенов С. Б.
Итанцын	894	48.0	Бурлаков Г. Ф.	Зубенко Ф. Т.	Кривогорницин В. И.
Тарбагатайн	892	25.5	Тантлевский А. А.	Флоренсова Н. С.	Шайдуров А. В.
Сэлэнгын	888	16.7	Кузьмин А. Б.	Фомин Б. А.	Вяткин Н. Г.
Иволгын	838	29.8	Петинов Л. С.	Денисенко С. П.	Хайдуков И. И.
Пограничпа	824	—	Еланов С. О.	Артомонов С. С.	Копылов О. Г.
Жэрэмэй	788	18.7	Зайцев П. А.	Собенников П. М.	Мокров Д. Е.
Е-Кударын	785	23.3	Дмитриев А. Г.	Малыров П. П.	
Бичурын	753	12.9	Нетесов Г. А.	Татарников И. А.	Берденников Д. И.
Гашейн	738	14.9	Тютрин Н. Г.	Балдаев А. Н.	Братеньков А. А.
Суулгын	618	11.5	Козлов И. П.	Гомбожапов Г. Д.	Цыренов Б. Ц.

Фермын түрүү һаалишад

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һайжаруулагдаһан үүлтэрэй һүнэй-товарна фермын һаалишад һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлжэ байна. Мүнөө фермын түрүү һаалишад үдэртөө үнеэн бүхэнһөө 12—13 литр һү һаана.

Тус фермэ мүнөө жэл үнеэн бүхэнһөө 2500 литр һү һааха түсэбтэй байһан аад, үнгэрэгшэ 8 һарын туршада 1500 литр һүһаагаа. Тиихэдэ һаалишад, жэшээнь, Ц. Дашиева 1802 литр, У. Бадмаева 1616 литр, Е. Доржиева 1610 литр һү һаагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) һаалишад Е. Доржиева, У. Бадмаева, Ц. Дашиева.

Г. Носновой фото.

Болгар арадай агуухэ хүбүүн

Болгар арадай агуухэ хүбүүн, Болгариин Коммунистическэ партиин болон ажалшадай вождь, багша, уласхоорондын хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажалябуулагша Георгий Михайлович Димитровой түрэһэнһөөнь хойшо 75 жэлэй ой июниин 18-да гүйсэбэ.

Георгий Димитров 1882 оной июниин 18-да Радомирска околиин Ковачевцы тосхондо үгытэй хүдэлмэришэнэй бүлэ соо түрэһэн байгаа. Капитализмда дарлагдажа байһан ажалша олониитын үгытэй ядуу, зоболонто байдалые Димитров эдир бага ябахадаа бэеэрээ туршан, мэдэжэ абаһан юм. 12 наһатай болоогүй ябахадаа Георгий Димитров эхэ эсэгэдээ мүнгэ оложо туһалхын тула һургууляа хаяха баатай болоо һэн. Типографида хүдэлхэеэ орожо, хэблэгшын мэргэжэлые түргэнөөр шудалба. Тиихэдэ Болгариин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эхин үеһь байгаа. Тус орон дотор Димитр Благоевой болон тэрэнэй дүтын нүхэдэй байгуулһан социал-демократическа парти ажаллажа байгаа.

Тамир шадалайнгаа барагдатар ажаллажа байбашье, Георгий Димитров бэеэ даагаад оролдосотойгоор һуралсана. Унтаха сагаа мартажа, сүлөөтэй минута бүхэниие ашаглан, научна болон уран зохёолой номуудые уншадаг байгаа. Христо Ботевой дүлэтэ революционно поэзи тэрээндэ мартагдашагүй нүлөө үзүүлээ. Ерээдүйн революционер, политическэ ажал-ябуулагшые хүмүүжүүлгэдэ ородой революционно демократууд—Герцен, Чернышевский, Добролюбов, Белинский гэгшэдэй зохёолнууд угаа ехэ үүргэтэй байгаа. Дам саашадаа Димитров социалистическэ литературатай танилсажа, тэрэнэй нүлөөн доро политическэ үзэл бодолынь бии болон бүридэнэ. 15 наһатай ябахадаа хэблэгшэдэй профсоюзай гэшүүн болобо. 1902 ондо социал-демократическа партиин зэргэдэ орожо, хүдэлмэришэдэй революционно хүдэлөөнтэй хуби заяагаа хэтэ мүнхэдэнь холбоһон юм.

Георгий Димитров Болгариин коммунистнуудай революционно бүлэгтэ (нягта социалистнууд —«нягтанууд») эрид шууд нэгэдээ һэн. Олониитын оюун бэлигтэ эмхидхэлшэ байжа профессиональна союзуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэниинь болобо. 1909 ондо Георгий Димитров — нягта социалистнуудай партиин ЦК-гэй гэшүүн, Болгариин хүдэлмэришэнэй Ниитэ синдикальна союзай секретарь болоо. Саашадаа болоходоо, Арадай суглаанда хүдэлмэришэдэй депутадаар тэрэ нэгэтэ бэшэ һунгагдаһан юм.

Георгий Димитровой үргэн ехэ ажал-ябуулгань болгар болон уласхоорондын хүдэлмэришэдэй хүдэлөөндэхи реформизмда туйлай ехэ зэбүүрхэл түрүүлһэн байгаа. Революционно профсоюзуудай секретарь байхадаа Димитров ангиин эбсэшэгүй тэмсэлһээ үндэһэлэн хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй түлөө тэмсэнэ.

Балканска ба дэлхэйн нэгэдэхи дайнуудай боложо байхада, «нягта» социалистнууд интернационализмын тала баримталан эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, болгар реформистнуудай ба хоёрдохи интернационалай толгойлогшодой шовинизмын үзэл сурталые балшыса элирүүлээ. Георгий Димитров шуһата дайнда болгар арадые гэмтэ муухайгаар хабаадуулгые буруушаан, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ байлсаба. Депутадай ойроо хүртэшэгүй эрхэтэй байгаашье һаань, Болгариин засагархид тэрэниие сүүдээр хэһээн, түрмэдэ хаагаа.

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ саг үе нээһэн Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин илалтые Георгий Димитров бүхы партитаяа хамта баяртайгаар угтаба. Ородой хүдэлмэришэд болон таряашадай түүхэтэ илалтань Болгариин хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхэ найдабари мүн гэжэ тэрэ хараһан юм. «Ородой пролетаринар, — гэжэ тэрэ бэшэбэ, — элбэг ехээр адхаһан шуһаараа хүн түрэлтэниие сүлөөлхэ зам сэбэрлээ».

Димитр Благоевой ба тэрэнэй дүтын ханинарай, тэрэ тоодо Георгий Димитровой хүтэлбэри доро «нягта» социалистнуудай парти Болгариин Коммунистическэ парти болон хубилжа, Коммунистическэ Интернационалда оробо.

Димитров 1923 оной Сентябриин восстаниин бэлэдхэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, фашистска засагта эсэргүү арадай зэбсэгтэ тэмсэлые Василь Коларовтай сугтаа хүтэлбэрилһэн байна.

Фашистска хэрзэгы шэрүүн засагай үедэ хори гаран жэлэй туршада нюуса байдалда ажаллажа байхадаа, Болгариин Коммунистическэ парти Георгий Димитровой, Василь Коларовай хүтэлбэри доро өөһэдынгөө зэргэнүүдые нягтаруулан жагсаажа, баруунай оппортунист ба зүүнэй сектант хэлбэрилнүүдые амжалтатайгаар, диилэн, болгар ажалшадай революционно тэмсэлые хүтэлбэрилһэн юм.

Гитлерэйхидэй зорюута түхеэрһэн Лейпцигэй сүүд дээрэ фашизмые гэмнэн эрэлхэг зоригтойгоор үгэ хэлэһэнэйнгээ һүүлээр Георгий Димитров бүхы бүмбэрсэг дэлхэйн сая түмэн ажалша хүнүүдтэ илангаяа дүтэ, хүндэтэй болонхой. Лейпцигэй сүүд дээрэ баатар зүрхэтэйгөөр тэмсэхэдээ, Димитров дайсанай үмэнэ бэеэ ямараар абажа ябаха, хайшан гээд тэрэниие илаха тухай үнэн сэхэ жэшээе сүлөөгэй түлөө бүхы дэлхэйн тэмсэлшэдтэ харуулаа. Лейпцигэй сүүдэй зал соо Димитров фашизмын бодото нюурые элирүүлэн, тэрээндэ асари ехэ хүсэтэй морально-политическэ сохилто хээ. Лейпцигэй сүүд дээрэ тэрэ хадаа коммунизмын агууехэ хэрэгые, болгар арадайнгаа национальна нэрэ хүндые хамгаалаа.

Уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй хэрэгтэ Димитров хизааргүй үнэн сэхэ байһан юм. Маркс, Энгельс, Ленинэй һургаалые ами наһанайнгаа хэрэг болгоһон оюун бэлигтэй революционер, эрэлхэг зүрхэтэй хүн байгаа. Сүүдэй үедэ баатарлиг антифашистнуудые бүхы дэлхэйн ажалшадай нэгэн дуугаар үмөөрһэн пролетарска һанал нэгэдэлгые хамгаалан, Димитров Лейпцигтэ илалтаяа туйлаһан юм. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти Болгарска коммунистическэ парти хоёрой хоорондо болоһон хэлсээн тухай мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Советскэ Союзай коммунистнууд ба бүхы ажалшад фашизмда, дайнда эсэргүү, ажалшадай гол шухала хэрэгэй түлөө тэмсэлые эмхидхэхэ талаар угаа ехэ хүдэлмэри хэһэн уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөндэ Болгариин коммунистнуудай шалгарһан хүтэлбэрилэгшэ Георгий Димитровой шухала үүргэтэй байһыень үндэрөөр сэгнэнэ.»

Бүхы политическэ ажал-ябуулгаараа — партиин жиирэй гэшүүнһээ эхилээд Коммунистическэ Интернационалай генеральна секретарь хүрэтэрөө — Георгий Димитров патриотизмые, болгар арадтаа халуунаар инаглан дурлалгые пролетарска интернационализмтай тааралдуулан холбоһон байгаа.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ, фашизмда ба гитлеровскэ эзэмдэлгэдэ эсэргүү шэрүүн шанга тэмсэлэй дүлэн соо Георгий Димитров түрүүтэй ЦК-гаар хүтэлбэрилэгдэһэн Болгариин коммунистическэ парти Эсэгэ ороной фронт байгуулжа, оронойнгоо бүхы демократическа, эрхим түрүү хүсэнүүдые нэгэдхэн жагсаагаа. Эсэгэ ороной фронтын туг доро нэгэдүүлэгдэһэн Болгариин хүдэлмэришэн анги, ажалша таряашад, арадай интеллигентнэр 1944 оной сентябриин 9-дэ бүгэдэарадай зэбсэгтэ восстани хэжэ, Советскэ Армиин шиидхэхы туһаламжын ашаар монархо-фашистска засаг түрые унагаагаад, арадай засаг тогтоогоо.

22 жэл болоһонойнгоо һүүлээр Георгий Димитров эхэ орондоо дахин бусажа, ерээд, социализм байгуулгын хэрэгтэ бүхы хүсээ үгэнэ. Болгариин коммунистическэ парти броноо социалистическэ ёһоор шэнэдхэн хубилгаха программа зохёожо эхилээ.

Советскэ Союзай үнэн хани Георгий Димитров болгаро-совет хани барисаанда халуунаар талархадаг, тэрэнэй түлөө тэмсэдэг һэн. «Советскэ Союзтай үнэн сэдьхэлэй хани барисаатай байха гээшэ ямаршье амитанда нара, агаарай хэрэгтэй байһанһаа дутуугүйгөөр Болгариин национальна бэеэ даанхай байдалда, һалбаран хүгжэлгэдэ шухала хэрэгтэй юм».

Димитровой захяа дүүргэн, болгар арад социализм байгуулгын замаар хэлбэрингүй ябана. Тэрэнэй бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша БКП-гэй хүтэлбэри доро нэгэдэхи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Болгариин ажалшад социализмын үндэһэ һууринуудые байгуулхын түлөө тэмсэлдэ түүхэтэ ехэ илалта туйлаа.

Георгий Димитровой дурасхаалые ёһолон хүндэлхэ тухай БКП-гэй ЦК-гэй Политбюрогой шиидхэбэри майн 20-до толилогдоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Георгий Димитровой хэрэгынь социализм байгуулхын түлөө арадай шэн зоригто ажалда, түүхэтэ туйлалтануудта харагдана, илана. Ангиин дайсадта эсэргүү баатарлиг тэмсэлээр тэрэнэй хүмүүжүүлһэн, хатуужуулһан хүсэтэй, нэгэдэмэл Болгарска коммунистическэ партиин булад жагсаалда тэрэ хэрэгынь харагдана. Марксизм-ленинизмын илалта түгэс туг доро парти манай арадые социалистическэ болон коммунистическэ зол жаргалта ерээдүй саг тээшэ этигэл найдабаритайгаар хүтэлэн ябана. Тэрэнэй хэрэгынь алдарта хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай, арадай интеллигентнэрэй дунда, тэдэнэй эбдэршэгүй нэгэдэлдэ, Георгий Димитровой үүсхэлээр, хүтэлбэреэр байгуулагдаһан Эсэгэ ороной фронтдо харагдана.

Димитровой захяа нангинаар хадагалан ябажа, Болгариин ажалшад түрэл коммунистическэ партиингаа туг доро өөһэдынгөө зэргэнүүдые улам нягтаруулан жагсаана. Агуухэ Советскэ Союзтай, арадай демократиин бүхы оронуудтай хамтадаа арадай Болгари социализмые найдамтайгаар байгуулна.

В ЖУРОВСКИЙ.

Софи город.

ЭДИР ЗАЛУУ НҮХЭДЭЙНГӨӨ ЭРДЭМ БЭЛИГЫЕ МАГТАЯ!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ц. Б. Лубсанов һүр харбажа байна.

Хатаршадай мүрысөөн

Июнин 15-да оперо ба баледэй театр соо республикын аймагуудай уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад хатар дуугаар мүрысөө.

Тэндэ Кяхтын аймагай уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад эдеэ хоол шанагшадай хатарые уранһайханаар, харагшадай дура татамаар гүйсэдхэбэ. Мүн «Соперники» гэжэ шог хатар харагшад ехэ һонирхоо.

Кабанскын аймагай хатаршад ородой пляска уран гоёор гүйсэдхөө.

Зэдын аймагай уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагша нүхэр Гунзынов адуушанай хатарые онсо шалгармаар гүйсэдхэбэ. Заиграйн аймагай хатаршад «Чешская полька» хатарые дура сэдьхэл хүдэлгэмөөр гүйсэдхэһэн байха юм.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид элдэб торгоор оёһон һайхан бурят тэрлигүүдые үмдэжэ, эбэр иомо баряад, анғуушадай хатар шадамар бэрхээр гүйсэдхэбэ. Харагшад энээниие ехэ һайшаажа, нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Бабушкин городой түлөөлэгшэд матросой хатар тусгаар һайханаар гүйсэдхэн харуулба.

Улан-Удын зооветинститудай уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад барилдаашадай хатарые тон һайханаар, уран бэрхээр гүйсэдхэжэ, харагшадай дура сэдьхэлые татаба.

Ленинградай Гүрэнэй театральна институдай студентнэр цыганай хатарые айхабтар шадамараар, уран гоёор гүйсэдхэбэ.

Городой уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшадай дундаһаа Серовой нэрэмжэтэ клубайхид «Адуулгашан», «Русская хороводная» гэжэ хатар зугаа бэрхээр гүйсэдхэһэн байха юм.

Энэ болоһон республикын аймагуудай хатаршадай мүрысөөн залуу бэлигтэйшүүлые тодоруулан гаргаһан байна.

Мүн үдэшэлэн городой культурын болон амаралтын парк соо Ториин, Түнхэнэй, Заиграйн, Зэдын, Баргажанай ба Хориин аймагуудай уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад һонирхолтой концерт харуулаа.

Д. Анандын.

Революциин ашаар

Урда сагта манай эвенк арад харанхы мунхаг байдалтай байгаа. Харин Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революци манай арадта зол жаргал, соёл гэгээрэл асараа. Үхибүүднай мүнөө бултадаа һургуулида һурана. Колхозууд тогтожо, ажалша араднай баян дэлгэр байдалтай болонхой. Колхозоймнай гол ажалынь агнуури юм. Манай эрэшүүл, эхэнэр бултадаа агнадаг заншалтай. Намар, үбэлэй сагта ангай элдэб үнэтэ арһа гүрэндөө тушаадаг гээшэбди. Би «Путь коммунизма» гэжэ томодхогдоһон колхозой счетоводоор хүдэлнэб. Тиигэбэшье, агнууриин хаһа соо конторо соогоо һуунгүй, бэшэ ангуушадаараа хамта агналсадагби. Энэ жэл би 3 мянга гаран түхэригэй ангай арһа тушааһан байнаб.

Мүнөө республикын залуушуулай фестивальда хабаадалсаха золой намда тудаһанда ехэ баяртайб. Бидэнэр эвенк арадай дуу, хатар харуулха гэжэ эртээнһээ түхеэрһэн байгаабди. Уржадэр үдэшэ городой амаралтын парк соо «Наран», «Үдэшэлэн», «Саһан соогуур» гэхэ мэтэ дуу дуулалсажа, «Эвенкийскэ сюита» гүйсэдхэлсэбэб. Тэндэ суглараагшад бидэнэрые халуунаар угтаһан байна.

Георгий Былинов, Баунтын аймагай «Путь коммунизма» колхозой гэшүүн.

Залуу наһанай һайндэр

Июнин 15-най үдэр. Республикын залуушуулай фестиваль хоёрдохи үдэрөө үргэлжэлнэ. Хүгжэмшэд, дуушад, хатаршад, уран гоёор уншагшад, бүхэ барилдаашад, һур харбаашад—залуушуулай энэ һайндэртэ хабаадагшад бултадаа өөһэдынгөө мэргэжэл шадабарииe, уран нариниие, мэргэн солбониие ехэ эдэбхитэй, зоригтойгоор харуулна. Хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшадай олонхиной мэргэжэлэйнь хэмжээнэй һүүлшын жэлнүүдтэ ехээр ургаһые, репертуарайншье олон янза боложо баяжаһые фестиваль элеэр гэршэлнэ.

Бурят-Монголой драматическа театр. Эндэ БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша композитор Жигжит Батуев түрүүтэй конкурсын жюри хүгжэмэй элдэб инструментнүүдэй дэмжэлгэ доро дууладаг дуушадые, тэрэшэлэн ансамбльнуудай, струнна болон духовой оркестрнүүдэй гүйсэдхэлгые шагнаа. Хүдөө нютагуудһаа ерэһэншье, хото городуудайшье уранһайханай коллективүүдэй тус жанраар үргэн ехэ программатай байһые хананяар тэмдэглэнэбди.

Аяар холын Яруунын аймагһаа ерэһэн залуу хүгжэмшэд, колхозник Дымчиков, тракторист Абагаев гэгшэд сценэ дээрэ гараба. Дымчиковынь лимбээр, Абагаевынь хучираар бурят-монгол арадай дуунуудай аялгануудые урагуу һайханаар зэдэлүүлнэ. Хучир лимбэ хоёр дээрэ эдэ хүбүүд ямаршье бэрхээр нааданаб даа! Гүйсэдхэлгыень шагнахадаа тэдэниие уран мэргэжэлээ бүри дээшэлүүлхыень Бурят-Монголой филармониин оркестртэ эльгээбэл һайн байгаа гэһэн бодол эжэлүүдгүй ойндо ороод орхино.

Закаменай аймагай Культурын байшангай арадай инструментнүүдэй оркестр олон номернуудые харуулба. Репертуар соонь Батуевай, Ямпиловай зохёолнууд, арадай хүгжэм олоор оруулагданхай. Гэбэшье, закаменайхидай гүйсэдхэлгэ шагнагшадай һанаанда үшөөл хүрэбэгүй. Эндэ дүй дүршэлтэй, бараг һайн хүтэлбэрилэгшэгүй байһаниинь мэдэгдэнэ.

Мухаршэбэрэй аймагай түлөөлэгшэ Тугжиев конкурсдо һайн амжалта туйлаба. Дүрбэн инструмент дээрэ (скрипкэ, мандолина, гитаара, балалайка) тэгшэ һайнаар наадажа шадаха байһанаа тэрэ харуулаа.

Баян дээрэ наадагшад элдэб дуу һонирхолтойгоор гүйсэдхөө. Холын Курумканай аймагһаа ерэһэн Беляев бурят-монгол арадай дуунуудай аялгануудай «попури» наадаа. Нүхэр Беляев тус аялгануудые баян дээрэ эдэбхитэйгээр, техническэ талаһаа хүсэд һайнаар гаргажа шадана. Сэлэнгын аймагай түлөөлэгшэ Преловский ородой агуу ехэ композитор Глинкын зохёоһон «Испанска рондо» гээшые хүнгэхэнөөр, нарин гоёор наадаба.

Зэдын аймагай уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад Артемов Падельский хоёр баянистнуудай дуэт наадахадаа нэгэн адли тэгшээр, ехэ эдэбхитэйгээр элдэб дуунуудай аялгануудые уран һайханаар гаргана. «Коробейники», «Во поле берёзонька стояла» гэһэн ород арадай мэдээжэ дуунуудые аятай зохидоор тэдэ гүйсэдхөө.

Тэрэшэлэн Түнхэнэй аймагһаа ерэһэн баянистнууд Федорин Московский хоёрой дуэт тон һайнаар наадагдаба. Тэдэнэр «Во саду ли, в огороде» гэжэ ород арадай дуу гүйсэдхөө.

Залуушуулай һайндэртэ Бабушкин городһоо струнна оркестр ерэбэ. Энэ оркестрые нүхэр Смирняков шадамараар хүтэлбэрилнэ. Бабушкин городойхид «Румынска чардаш», «Испанска болеро» гэһэн зохёолнуудые хүнэй шагнахада ойлгосотойгоор, тодорхойгоор гүйсэдхэбэ.

Улан-Удын багшанарай училищиин домбрын оркестр нүхэр Галактионовой шадамар бэрхэ хүтэлбэри доро наадажа, шагнагшадые ехээр һонирхуулба. Оркестртэ хабаадагшад хүгжэмэй һургуулиие гүнзэгыгөөр шудалһанаа, эбтэй эетэйгээр наададагаа урданайхидаал адли үшөө дахин харуулба. Тэдэнэр «Эй, ухнем» гэжэ арадай дуу, «Шубуу наймаалагша» гэжэ оперэттэ сооһоо Келлерэй вальс бэрхээр наадаһан байна.

Нүхэр Кравцовой хүтэлбэрилдэг Офицернүүдэй байшангай эстрадна оркестр Дунаевскиин болон Кручининай зохёолнуудые һайнаар гүйсэдхөө. Альта дээрэ Глиерэй романс, Рубинштейнэй аялгануудые сэрэгэй алба хэгшэ нүхэр Конников сэбэрээр наадаа.

Гэбэшье, хүгжэмэй инструментнүүд дээрэ наадагшад конкурсынгоо программые гүйсэд дүүргээгүйнь гэмшэлтэй. Республикымнай зарим аймагуудай түлөөлэгшэнэр ерээгүй. ПВЗ-гэй, Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй байшангай ба бусад уранһайханай самодеятельностиинхид энэ конкурсдо огто хабаадаагүй.

Конкурсдо эрхимээр шалгаржа гараашад залуушуулай фестивалиин түгэсхэлэй концертдэ хабаадалсаха эрхэ абаһан байна. Тэндэ илгаран гарагшад диплом болон шангуудта хүртэхэ зэргэтэй.

Н. Маторин, жюриин гэшүүн.

Орденто заводой парк соо

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой сэнгэлгын парк соо үдэшын 7 час багаар амаржа, сэнгэжэ ябаһан хүнүүд илангаяа олон. Парк руу орохотой сасуу духовой оркестрын ирагуу һайхан хүгжэм зэдэлнэ. Ушарынь хадаа паркын ногоон театр соо Бабушкин городой уранһайханай самодеятельностиин коллектив концерт харуулжа байгаа. 50 хүнһөө бүридэһэн энэ коллективые П. Смирняков хүтэлбэрилнэ.

Ногоон театр. Сценэ дээрэ 17 хүнһөө бүридэһэн духовой оркестр композитор Молодцовой «Фантазия на темы морских песен» гэһэн хүгжэм нилээдгүй һайнаар гүйсэдхэбэ. Тэрэнэй удаа «Ефрейтор Кочетковтой болоһон ушар» гэжэ кинофильмдэ композитор Мураделиин бэшэһэн увертюра наадаба.

Сценэ дээрэ национальна хубсаһатай А. Даркина Н. Зыков хоёр гаража ерээд, «Юла» гэжэ молдавска хатар наадана. Тэрэнэй удаа Н. Мухамедзянов, А. Бабайцев гэгшэд матросой пляска «Яблочка» солбон бэрхээр хатарба. Эдэниие харагшад нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэбэ.

Аккордион, мандолина, гитара, балалайка бариһан хүбүүд «Румынский чардаш», «Испанска болеро» гүйсэдхөө. «Сорентодаа бусыш» гэжэ кинофильмһээ «Лунная серенада» Валерий Иванов дуулажа, харагшадай зүрхэ сэдьхэл хүдэлгөө, яһала хонгёо хурса хоолойтой байһанаа үзүүлээ.

Концертын түгэсхэлдэ энэ коллективэй хоор зэргэлэн жагсажа, «Украина ба Росси» гэжэ дуу, түмэрзамайхидай частушкануудые дуулаа.

Б. Алексеев.

Ирагуу гоёор дуулагшадай конкурс

Улан-Удын ород драматическа театрын байшан. Үглөөнэй 9 часһаа эхилжэ, Улан-Удэ, Бабушкин, Городок городуудай, республикын бүхы аймагуудай дуушад конкурсдоо хабаадалсаба. Уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд сценэ дээрэ хойно хойноһоо һубарилдан гарана. Нэгэ дуунай дууһамсаар шэнэ дуун театрын зал соо дахяад зэдэлнэ. Ород арадай, советскэ композиторнуудай, бурят композиторнууд Аюшеев, Батуев, Ямпиловай, бурят арадай мэдээжэ дуунууд дуулагдана. Ород ба бурят, эвенк ба татар дуунууд ханхинана. Конкурсдо хабаадагшадай репертуар соо арадай демократиин оронуудай—Албани, Болгари, Румыни, Хитад ба бусад ахадүү оронуудай композиторнуудай дуунууд олон бии.

Городок городһоо ерэһэн хүдэлмэришэн эхэнэр Сангатулина сценэ дээрэ гаража, «Элһэн харгы» гэжэ бурят арадай дуу, «Горхоной хажууда уулзабабди» гэжэ татар арадай дуу ехэ хүхюутэйгээр, уран гоёор дуулаба. Хойто-Байгалай аймагай Уоянай хүдөөгэй библиотекые даагша Тонкульева «Нэнэптыл дуани ганилду» («Урдань ба мүнөө») гэһэн дуу түрэлхи эвенк хэлэн дээрээ дуулаба. Энэ дуун соо революциин урда тээ эвенк арадай хүндэ хүшэр байдалтай байһанаа мүнөө Коммунистическэ партиин ашаар жаргалтай болоһон тухай хэлэгдэнэ.

«Байсын шулуун», «Сэргэдээ байхадаа» гэжэ бурят арадай дуунуудые Курумканай аймагай түлөөлэгшэ Даши Самбоцыренов ирагуу гоёор дуулаба. Мүн энэ аймагай Цыденов, Абидуева, Зарубина гэгшэд һайнаар дуулаа.

«Тройка» гэжэ ород арадай дуу Галуута-Нуурай шахтын хүдэлмэришэн нүхэр Сафонов гоё һайханаар дуулажа, шагнагшадта халуунаар угтагдаба. Сэлэнгын аймагай түлөөлэгшэ Кушнир мүн һайнаар дуулаһан байна.

Ториин аймагай уранһайханай коллектив Климовагай хүтэлбэри доро ород классигуудай дуунуудые дуулаа. Верстовскиин «Аскольдова могила» гэжэ опероһоо басагадай дуу дуулаа. Энэ дууниинь хүгжэмэйнгөө аялгаар шье. юрэнхы гүйсэдхэлгөөрөөшье шалгарна.

Кударын аймагһаа ерэһэн колхозой адуушан нүхэр Аюшеев «Урда уула» гэжэ арадай дуу тон һайханаар дуулаба. Энэ хүн гоё, шанга хоолойтой. Хэжэнгын аймагай түлөөлэгшэ Бамажапова «Мэндыем хүргөөрэй» гэһэн арадай дуу гоёор дуулаа.

Бичурын аймагай уранһайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад Иванова, Афанасьева, Е. Афанасьева гэгшэд «Как у вас?» гэжэ шог зугаата частушка һайнаар гүйсэдхөө. Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирик» колхозой гэшүүд Тамилова Намдакова хоёр дуулахадаа һайхан хоолойтой байһанаа харуулаа.

Конкурсдо хабаадаһан олон залуушуул ажал хүдэлмэри тухай дуунуудые дуулана. Хориин леспромхозой хүдэлмэришэн Павлушина шэнэ, боро газар элдүүрилжэ байһан хүбүүд, басагад тухай частушка дуулаа. Тэрээн соогоо залуушуулые хүдөө гаража, шэнэ, боро газар элдүүрилэе гэжэ уряална.

Закаменай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Цыденова композитор Дадуевай «Бурят орон» гэжэ дуу дуулаа. Энэ аймагай хүдөөгэй клубые даагша Дашиев композитор Батуевай «Баян колхоз» гэжэ дуу һайнаар дуулаба.

Аяар холын Ахын аймагай уранһайханай самодеятельность залуушуулай фестивальда һайнаар бэлдэһэн байна. Улаан булангые даагша нүхэр Жамбалов «Хабарай саг» гэжэ арадай дуу дуулаа. Энэ дуун соо түрэл һайхан нютаг тухай хэлэгдэнэ.

Мүн Улан-Удын городой олон коллективүүд фестивальда һайнаар бэлдэһэнээ харуулба. Ирагуу һайхан хоолойгоороо Шишкина (багшанарай байшан), Шишкина («Рассвет» гэжэ клуб), Гуревич («Б.-М. правда»), Болотова (медучилищи), Родионова (мяха-консервын комбинат) ба бусад илгаран гараа.

Дуугаар эрхим һайн үрэ дүн туйлаһан 32 хүн фестивалиин түгэсхэлэй концертдэ хабаадаха болоо.

Гэбэшье, Хориин, Яруунын, Хэжэнгын ба зарим бусад аймагуудай уранһайханай коллективүүд залуушуулай фестивальда хангалтагүйгөөр бэлдээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдир залуушуулай оюун бэлигые бадаруулха хэрэгтэ эдэ аймагуудта анхарал тон багаар табигдана.

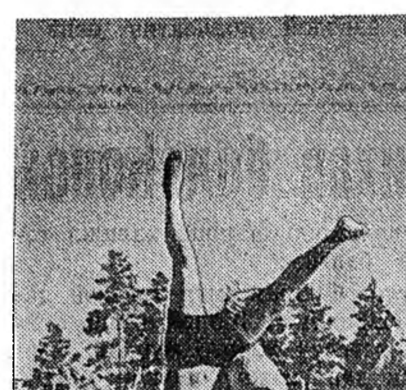
А. Плишкина, жюриин гэшүүн.

Бар ехэ хүсэтэнэй мүрысөөн

Июнин 15-да БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ барилдаан эхилбэ. Республикын 23 аймагһаа ерэһэн 91 бүхэ барилдаанда хабаадалсаба. Хүдэр томо бэетэй, бар ехэ хүсэтэй барилдаашад урда жэлнүүдтэ орходоо олон байба. Хүнгэн бэетэй, ургажа ябаһан залуу барилдаашад сооһоо Рабжаев (Түнхэнэй аймаг), Будаев (Баргажанай аймаг) гэгшэдэй барилдахадаа шанга, шуран габшагай байһые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Түрүүшын үдэр хүнгэн бэетэй эдиршүүл сооһоо Гомбоев (Иволгын аймаг), хүндэ бэетэй эдиршүүл сооһоо Цыденов (Түнхэнэй аймаг) хүсэтэйшье, арга мэхэтэйшье байһанаа харуулба. Хүндэ бэетэй барилдаашад сооһоо түрүүшын үдэр 1955, 1956 онуудта республикын чемпион байһан П. Цыренов (Закаменай аймаг), мүн Гончиков (Хориин аймаг), Нимаев (Иволгын аймаг) гэгшэд гоё һайханааршье, бэрхээршье барилдаа.

Бар ехэ хүсэтэнэй мүрысөөн сооһоо хэн бүхын илаһан тухай газетымнай удаадахи номерто бэшэгдэхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилдаан боложо байна.

Л. Хайдуровай фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Цыдып Дымчиков лимбэдэнэ.

Б. БАЗАРОН

Дуунай һайндэр

Элдин зунай
Эгэшэг зугаа дэлгэһэн
Эндэ, мүнөө,
Эгээл һайхан саг байна.
Газар бүриин
Галтай хүхюун залуушуул
Городой талмайн
Гоёхон шэмэг бололсоно.
Эдэнэй үүсхэл,
Эдэбхи хүсэниинь барашагүй;
Эхэ орондоо
Элдэб бэлэг асарба.
Ажалша гарайнь
Арбан хурга адхаа һаа—
Абарга шэнги
Абтай байхань мэдээжэ.
Хүндэ шулуу,
Хүшэр хаалгаш үргөө һаа
Хүсөөр шамбай
Хүдэр байхань дамжаггүй.
Хэжэнгэ, Кяхтын,
Сэлэнгэ, Шахтын хүнүүдэй
Хэнэй хүбүүд,
Хэды басагад суглаа хаб?
Тоогүй олон
Торгон тугууд намилзаад,
Уры шэнги
Урасхал долгин миралзаал.
Улан-Удын
Оёор шала шулууншье һаа,
Олоной хүндэдэ
Уяран, зөөлэхэн намхалзаа
Дуун, хүгжэм,
Зуун аялгын ниилхэдэ
Дорюун хананууд
Доһолһон мэтэ дэлбэлзээ.
Түмэр, бетон,
Туннель, модод сууряатаад,
Хамаг дэлхэй
Хамта бүгэдэ дуулалсаа.
Эндэһээ дэгдэһэн
Элдэб үнгын бүмбэгэнүүд
Тэндэ, дээрэ,
Тэнгэриин зүүдхэл болоо бэзэ.
Шуумгай ниидэһэн
Шуран түргэн гулабхаанууд
Эбэй уряае
Дэлхэйн захада хүргөө бэзэ.
Түмэн хоолойн
Түбэнги сооһоо сасарһан
Шанга аялгын
Шадал хэды хүсэтэй бэ!
Эдир согтой
Эдэ олоной зугаада
Элдэб яһанай
Энгэй арад һэгшэнэ.
Ерэхэ сагай
Ехэ замайнь уужамда
Баяр хүргэн
Баралха юрөөл шэбшэнэб.
Уужам нютагаа
Уран гоёор шэмэһэндэнь
Урмашан хүхеэд,
Урагшаа холуур шэртэнэб.
Улам ураар
Угалза гарган бэшэхэ гээд,
Үбгэн дууша
Үгэеэ холбожо ядалсанаб.

Ш. БАДЛЫН

Фестиваль дээрэ

...Дунда һургуули дүүргэнхэй
Дулма һаалишан хуурдаба,
Дүрбэн хүхэнһөө дүүенхэй
Дүүрэн горхоёо магтаба.

Эхир хурьга тэнжээнхэй
Эрдэни шүлэгөө уншаба,
Эдир наһыень шэмэнхэй
Электрик Валияа дурдаба.

Агта мори «ургаланхай»
Аюур һүртэйгөөр хатарба,
Хүсэ мэдүүлэн дэлеэтэй
Хүдэр номониинь матарба.

Асари барилга баринхай,
Абида лимбээр дуулаба.
Кукуруза ехээр таринхай
Хүнүүдэй соло дуудаба.

Хүхюу согтой студентнэрэй
Хүгжэм улам эршэдэбэ,
Эрдэмэй гүн руу тэдэнэрэй
Эрмэлзэн ябаһыень гэршэлбэ.

Булад зоригтой залуушуул
Булта нэгэдэн дуулаба:
«Энхэ мүнхэ дэлхэй дээрэ
Эб найрамдал мандаг лэ!»

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Курумканай аймагай түлөөлэгшэ Санжицыренов «Байсын шулуун» гэжэ дуу дуулажа байна. 2. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хатаршад «Агнуури» гэжэ хатар наадажа байна. 3. Кяхта городой педучилищиин түлөөлэгшэд.

Е. Ринчиновагай, С. Доржиевай фото.

Манай республикын һонин

Гараар кукуруза тарижа дүүргэбэ

Кукурузын үндэр баян ургаса абахын түлөө манай колхоз эртээнһээ бэлэдхэжэ эхилээ һэн. Тарилгын газар дээрэ наг шэбхэ зөөгөөд, кукуруза тариха хүнүүдые агротехническэ заабаринуудтай танилсуулһан байха юм.

Энэ жэлдэ тус хүдэлмэриие богони болзор соо дүүргэхын түлөө тусхай звенонуудые бии болгожо, тус бүридэнь газар даалгагдажа үгтөө һэн. 60 гектар дээрэ кукуруза гараар тариха түсэбтэй аад, 65 гектарта һуулгагдаа. «СКГ—6» сеялкээр 150 гектар газарта квадратно-гнездовой аргаар, мүн 51 гектарта үргэн рядтай сеялкээр энэ үнэтэ культура таригдаа. Тиигэжэ колхоздомнай 266 га кукуруза таригдаһан байна.

Ажал ехэтэй энэ культурын тарилгые «Коммунизм» колхозойхид хүдэлмэриин 5—6 үдэр соо дүүргээ. Зэдэ станциин, Дэрэстэйн дунда һургуулиин болон бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд энэ хүдэлмэридэнь ехэхэн туһаламжа хүргэһэн байна.

К. Кириллова.

Һурагшад кукуруза тарилсаба

Загастайн дунда һургуулиин һурагшад Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 10 гектар кукуруза тариха уялга абаһан байгаа. Июниин 9-дэ 5—6—7—10—-дахи классай һурагшад тарилгаяа эхилжэ, богонихон болзорто эрхим шанартайгаар дүүргэбэ. Кукуруза һуулгаха нүхэн бүхэндэ шэмэтэ зүйлнүүд нормын ёһоор хэгдэжэ, уһалагдаһан байха юм.

Һурагшад О. Тубанова, Н. Кокорина, Н. Баймульдина болон бусад хэшээлтэйгээр ажаллажа, даалгабаряа үлүүлэн дүүргээ.

Һурагшад тарилгаяа энэ зундаа өөһэдөө харууһалха юм.

П. Ангаров.

Наймаалагшагүй магазин нээгдэбэ

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи комплексно бригадада Хэрэнэй сельпо наймаалагшагүй магазин нээбэ. Иигэжэ эндэхи малшад даб дээрэ хэрэглэгдэдэг эд бараа худалдажа абахын тула хэдэн модоной газарта байһан колхозой центр ошохоёо болибо. Магазиндань сай, дабһа, тамхи, зуруул, мылэ гэхэ мэтын зүйлнүүд хододоо байдаг.

С. Тапхаев.

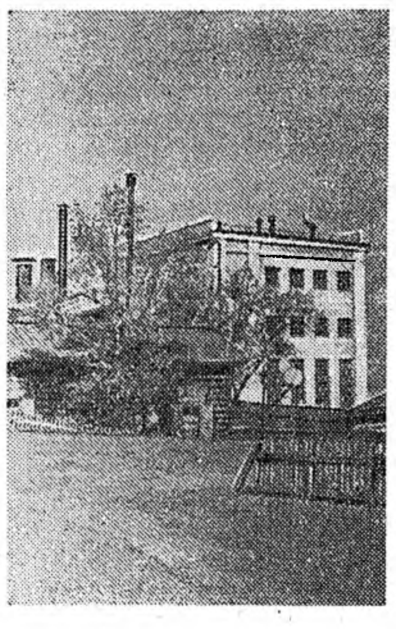
Пенсидэ гараба

Курумканай аймагта 25 жэл фельдшерээр ажаллаһан Г. Мунхоев пенсидэ һаяхан гараба. Нүхэр Мунхоев арадай дунда хүндэтэй болонхой. Пенсидэ гараһантайнь дашарамдуулан Баргажанай МТС-эй дирекци нүхэр Мунхоевые часыгаар шагнаа.

Ц. Раднаев.

Өөрын маркатай болохонь

Пивэ шанадаг завод энээнһээ урда хуушан заахан байрада байрладаг, ажал ехэтэй гол хүдэлмэринь гарай хүсөөр хэгдэдэг байгаа бэлэй.

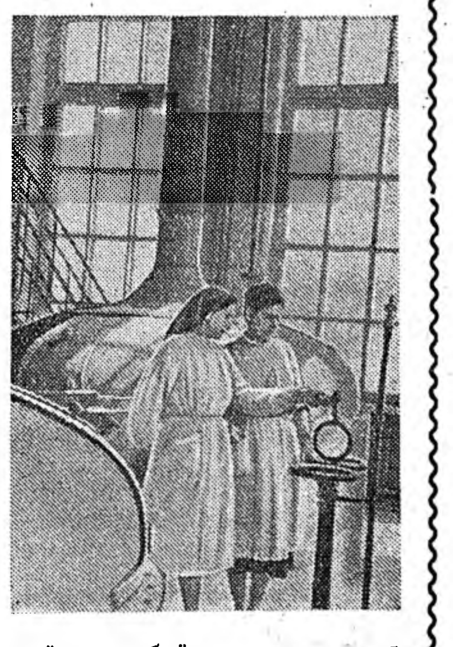
Мүнөө тус заводой дэргэдэ 5 дабхар томо корпус бодхоогдожо, пивэ шаналгын цех шэнэ байрада оробо. Энэ цехтэ пивэ шанаха томо гэгшын 3 котел, холодильна аппарат гэхэ мэтэ тодхогдоо. Тиин бүхы ажалынь машинын хүсөөр хэгдэдэг болоо. Котелнуудые дүүргэхэ, тэрээн сооһоо бэлэн болоһон зүйл эюулхэ гэхэ мэтэ хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүд хуу механизацилагдаа. Үшөө барилгын захалагдахаһаа урид тус байшангай һууринда худаг малтагдажа 105 метрһээ уһан гаргагдаа һэн. Тиимэһээ завод ямаршье сагта һаадгүй хүдэлхэ, хододоо сэбэр уһатай байха арга боломжотой болобо.

Амһарталдаг цехтэ пивые автоматическа аргаар эюулхэ шэнэ машина тодхогдохонь. Тус машина нэгэ часын туршада 3 мянган шэл пивэ амһарталха хүсэтэй. Бүхы хүдэлмэриин механизацилагдаһанай ашаар, завод 1957 ондо 1956 онойхидо орходоо пивэ гаргалгаяа 18 процентээр дээшэлүүлжэ, хэдэн мянган гектолитр һайн шанартай пивэ республикынгаа ажалшадта үгэхэ юм.

Мүнөө үйлэдбэрилдэг продукциингаа шанарые улам һайжаруулха, предприятиингаа маркын нэрые хухалхагүйн түлөө бүхы предприятинуудай тэмсэжэ байхада, заводой коллектив өөһэдын маркатай болохо гэжэ шиидэбэд. Шэнэ заводой бүхы хүсөөрөө хүдэлөөд захалхатай хамта Улан-Удын пивын завод тусгаар өөрын маркын пивэ үйлэдбэрилжэ захалхань.

— Бидэ өөрынгөө заводой нэрые хухалхагүй, эрхим шанартай пивэ элбэгээр гаргаха гэжэ шиидээбди. Тэрэнээ бэелүүлхын түлөө заводой 7 цехын, мүн хүдэлмэришэдэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдээ, — гэжэ заводой директор Павел Михайлович Антонов хөөрэнэ. Заводой коллектив Октябрьска революциин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, ажалай эрхим амжалтануудые туйлажа байна. Энэ жэлэй түрүүшын кварталай дүнгүүдэй ёһоор тус коллектив БМАССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин министерствын дамжуулгын Улаан тугта, мүн түрүүшын мүнгэн шанда хүртөө һэн. Тиин апрель, май һарануудайнгаа даалгабари холо үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Мүнөө зунай ааяма халуу-

най ерээд байхада ажалшадта ум-- элбэгээр худалдахын тула заводой коллектив бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ байна. Завод пивэ шанахынгаа хажуугаар элдэб умда 6—7 дахин ехээр гаргадаг болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Пивын заводой шэнэ байшан. 2. Пивэ шаналгын шэнэ цех соо.

Е. Иванова.

Индонезидэ национальна совет байгуулагдаба

ДЖАКАРТА, июниин 15. (ТАСС). Индонезиин правительство национальна соведтэ орохо хүнүүдые июниин 15-да һайшаан баталаа. Президент Сукарно түрүүтэй национальна соведтэ олониитын элдэб түлөөлэгшэд — хүдэлмэришэд, таряашад, дайнда ябалсаһан хүнүүд, предприятинуудай эзэд, бага яһатанай, элдэб шажан мүргэлэй түлөөлэгшэд, Ява, Суматра, Калимантана, Сулавеси, Молуккска аралнуудай Нусо-Тенггара, Баруун Ирианай провинцинуудай түлөөлэгшэд, мүн правительствын тусхай тушаалтай хүнүүдэй түлөөлэгшэд оролсоно.

Али Састроамиджойогой правительствода гадаадын хэрэгүүдэй министрын тушаал даажа байһан Руслан Абдулгани национальна соведэй түрүүлэгшын орлогшоор, мүн генеральна секретаряар томилогдоо.

Италида уһан ехээр үерлэбэ

РИМ, июниин 14. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Хойто-Италиин хэдэн нютагуудта уһан ехээр үерлэжэ, харгы замууд уһанда абтаад, телефон, телеграф хүдэлхэеэ болёо. Мүн хүдөө ажахы ехэхэн хохидолдо ороо.

Уһанай үерһөө боложо, Пьемонт гэжэ нютагай хүдөө ажахыда ушаруулагдаһан хохидол гарза 50 миллиард лирһээ ехэ гэжэ «Унита» газетэ бэшэнэ. Энэ нютагта таригдаһан бүхы ургасын 80—90 процентнь һалаа.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

★Голландиин правительство Хитадай Арадай Республикатай, Корейн Арадай-Демократическа Республикатай болон Вьетнамай Демократическа Республикатай хойшодоо худалдаа хэдэг болохо гэжэ шиидхээ. Голландиин болон Люксембургын правительствонуудтай зүбшэһэнэйнгөө һүүлээр, Бельги Советскэ Союзтай, мүн социалистическэ лагериин Европодо байдаг оронуудтай худалдан абалсадаг хэмжээнэй эд бараае Бельгиһээ Хитадта худалдахые зүбшөөхэ гэжэ шиидхээ.

★ Индиин премьер-министр Неру гүрэн түрын хэрэгээр июниин 14-дэ Сири ерээ. Сириин президент Шукри Куатлитай Неру уулзаа. Сириин премьер-министр Сабри Асалиин мэдүүлһэнэй ёһоор, Азиин оронууд тушаа хэдэн асуудалнуудые Сириин правительствотай Неру зүбшэн хэлсэхэ байна.

★Японդо олон мянган зон гриппээр үбдэнэ. Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, 2,5 миллион хүн гриппээр үбшэлөөд байна. Ороной олон һургуулинууд хүдэлнэгүй.

(ТАСС).

Япониин премьер-министр Киси пресс-конференци хэбэ

ПЕКИН, июниин 15. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Японой премьер-министр Киси июниин 14-дэ болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хэрбээ ядерна буу зэбсэг орондоо абаашагты гэжэ США-гэй дурадхааһаань эрид шууд арсахаб гэжэ мэдүүлээ.

Һаяар США-гэй правительствотай хэлсээ хэжэ, США Япон хоёрой харилсаанай элдэб асуудалнуудые, тэрэ тоодо политическэ, сэрэгэй болон экономическа асуудалнуудые шиидхэхэдээ, демократическа оронуудай һанамжые баримталхаб гэжэ Киси тэмдэглээ. Тиигэжэл уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые зөөлэрүүлжэ шадаха байнабди гэжэ тэрэ хэлээ.

Холбоото Штадуудта Японой эд бараа багаар худалдаха тухай асуудалые дахин хаража үзэхэ, мүн Хитадтай худалдаа наймаа ехээр хэдэг болохын түлөө оролдохо шухала гэжэ Киси заагаа.

Окинава болон Бонин аралнууд тушаа США-да ямар эрилтэ табихабта гэжэ корреспондентнүүдэй асуухада, Холбоото Штадуудай правительствода япон арадай эрид шууд эрилтыень дамжуулхаб гэжэ Киси хэлээ. Гэбэшье, японуудай табиһан эрилтыень хангаха гээшэ «хүнгэн хэрэг» бэшэ юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Италиин батрагууд ажабайдалаа һайжаруулхын түлөө тэмсэнэ

РИМ, июниин 14. (ТАСС). Ажабайдалаа һайжаруулхын түлөө эрхилжэ байгаа Италиин батрагуудай тэмсэл үргэлжэлһөөр. Неаполь болон Казерта провинцинуудай батрагууд июниин 13-да забастовко хээ. Тэдэнэр салин хүлһыемнай дээшэлүүлэгты гэһэн эрилтэ табина.

Ровиго провинциин батрагууд һараһаа үлүү забастовко хээ. Батрагуудтай хэлсээ хэхэеэ газарай эзэдэй зүбшөөхэдэнь лэ, забастовко болюулагдаһан байна. Гэбэшье, Италиин газарай эзэдэй түлөөлэгшэд батрагуудай эрилтые хангаха дурагүй байһан дээрэһээ, июниин 13-да хэлсээгээ болюулаа.

Турцида ехэ үер болоо

СТАМБУЛ, июниин 14. (ТАСС). Денизли нютагай шадар аадар бороон айхабтар ехээр орожо, 300 мянган гектар газарай ургаса һалаа. Гадна олон мянган гектар газарта таригдаһан виноградай эшэ, элдэб жэмэсүүдэй садууд мүн лэ ехээр гэмтээ. Тиихэдэ хэдэн хүн аюулда ороһон байна. «Джумхуриет» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, 20 миллион лирэй гарза ушаруулагдаа.

Америкын элшэн сайд зоргоороо аашална

КАИР. (ТАСС). Америкын элшэн сайд, мүн Америкын сэрэгэй атташе Иорданиин дотоодын хэрэгүүдтэ убайгүйгөөр улам ехээр оролсодог боложо байна гэжэ мэдээсэгдэнэ. Американецуудай дурагүй Иорданиин патриодуудые тушаахыень Амманда байдаг США-гэй элшэн сайд Иорданиин правительствоһаа эрижэ, олон патриодууд тушаагдаа.

Кипр арал дээрэхи байдал. Англиин сэрэгэй солдадууд Никозиин үйлсэнүүдээр ябаһан хүнүүдые баряад нэгжэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Никозиин үйлсэдэ залуу хүбүүн нэгжүүлжэ байна.
ТАСС-эй фотохронико.

Египедэй бэеэ даанхай болоһоной баярай һайндэр

Египет арад республикынгаа тогтоһон, мүн бэеэ даанхай байдалтай болоһон үдэрые — национальна һайндэрые июниин 18-да тэмдэглэжэ байна. 1953 оной июниин 18-да Египет хаанта хархис байгууламжые эсэслэн үгы хэжэ, тус орон республика гэжэ соносхогдоһон юм. Тиин энэ үдэрые һайндэрлэдэг болоһон байна.

Нил шадар хаанай үмхирһэн ёһо журамда, хариин эзэмдэгшэдэй эзэрхэлгэдэ эсэргүүсэн подполковник Гамаль Абдель Насерай хүтэлбэрээр 1952 ондо армиин сэрэгэй бүлэг залуу офицернүүдэй гүрэнэй засагые унагааһанай ашаар Египедэй Республика соносхогдоо һэн. 1952 онһоо хойшо Египедтэ ехэхэн хубилалтанууд боложо эхилээ. Үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада Египет орон феодализмын, колониальна эзэрхэлгын хүшэр хүндэ хойшолонгуудые удаа дараалан үгы хэжэ, нилээд урагшаа дабшаба. Египедтэ 74 жэлдэ эзэрхэжэ байһан Англиин сэрэгэй һүүлшын отряд 1956 оной июниин 13-да Египедэй газарһаа тонилһон юм. Булимтарагшадые намнаһан ушар египет арадай, республикын залуу правительствын эгээл ехэ туйлалта болоһон байна.

Гэбэшье, колонизаторнууд алдаһанаа гэдэргэнь бусаан абаха, Египедтэ колониальна дарлалта богоолшолгые дахин тогтоохо һанаатай байна. Суэцкэ каналай уласхоорондын компаниие национализировалхэ, каналые египет арадта өөртэнь бусаан үгэхэ тухай шиидхэбэриие 1956 оной июль һарада Египедэй правительствын гаргахадань эзэрхэг түримхэй гүрэнүүдэй хоро шарань халижа гараһан бэлэй.

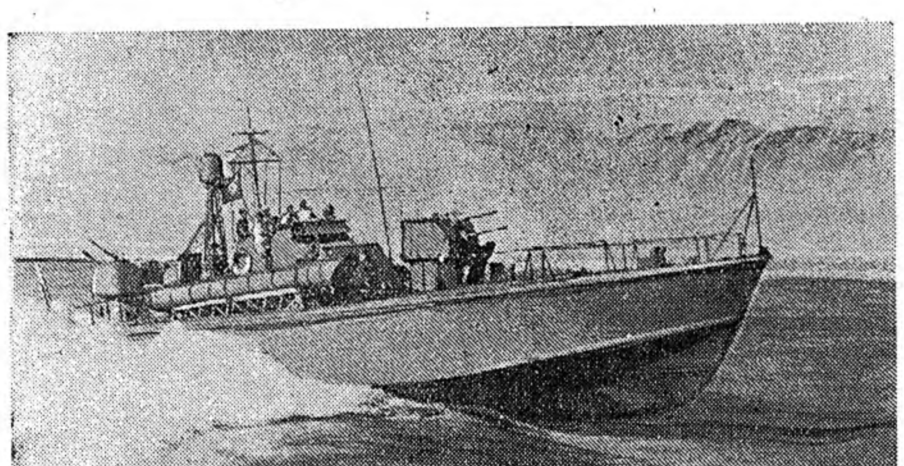
Англи, Франци, мүн тэдэнэй дахуул Израиль 1956 оной намар Египедтэ эсэргүү хорото муухай эзэрхэлгын дай хэжэ ороһон байна. Египет арад энэ хүндэ туршалгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дабажа гараа. Эзэрхэг дайсадта эсэргүүсэн тэмсэхээр шиидэһэн тухайгаа мэдүүлһэн хүнүүдтэ тэрэ үедэ 6,5 миллион гаран буу тараан үгтөө гэжэ Каирай газетэнүүд мэдээсээ һэн. Египет арад город, тосхон, байрын гэр бүхэниие дайсадта эсэргүүсэхэ хэрэм болгохоор эрид шиидэнхэй байгаа һэн. Порт-Саидые хамгаалагшадай баатарлиг тэмсэл энээн тухай эли тодоор гэршэлээ. Египедые айхабтар түргөөр үй бута сохёод, гүрэнэй засагые унагаагаад, засаг бариха эрхые тэдэнэй үгэ дууламгай правительствын гарта оруулха гэһэн дайшадай һанаашалгань буруу һүрөө.

Дайн байлдаануудай намдаһанай һүүлээр колонизаторнууд, тэрэ тоодо американска булимтарагшад зэбсэгэй хүсөөр туйлажа шадаагүй юумэеэ экономическа хашалтын, шэнэ заналтын аргаар туйлаха гэжэ оролдобо. Теэд энэнь мүн лэ бүтээгүй.

«США, Англи, Франци гурбан Египедтэ эсэргүү экономическа дай ябуулна гэжэ һая мэдүүлхэдээ, ямар хараа бодолтой байгаабта?» гэһэн Америкын «Лук» журналай редакторай асуудалда харюусаха зуураа, Египедэй президент Насер иигэжэ мэдүүлээ: «Таанар манай гадаадын мүнгые барижа һаатуулаат, таанар манда ехэ хэрэгтэй болоод байһан шэниисэ, эмүүдые худалдахаяа арсаат, таанар Суэцкэ канал тушаа политикымнай хубилгуулхын тула бидэниие экономическа талаар хашахые һэдээт. Таанар танай союзнигууд хоорондоо ямар илгаатайб гэхэдэ, тэдэнэр маниие бомбоор усадхахые оролдоо, тиихэдэ таанар энээниие «миинээр— экономическа хашалтаар, үлэсхэлэнгөөр туйлахые оролдонот. Теэд алишье ушартань энэнь бүтээгүй». Советскэ Союзай үүргэ тухай хэлэхэ зуураа, Насер иигэжэ хэлээ: «Ородууд бидэндэ шэниисэ, нефть худалдаа. Тэдэнэр манай хлопок худалдан абаа. Тэдэнэр амиды үлэхэдэмнай туһалаа. Тэдэнэй ашаар бидэнэр баруун оронуудай гарта ороогүйбди. Энээниие муу гэжэ хэлэжэ шадаха аалби».

Дайн байлдаануудай үедэ шэнгээгдэһэн пароходуудһаа Суэцкэ канал сэбэрлэгдээд, 1957 оной апрель һарада дахин ашаглагдажа эхилээ. Англо-франко-израилиин эзэрхэг дайнай урда тээ байһандал адли тооной пароходууд мүнөө каналаар үнгэрэн гарана. Мүнөө каналаар ябадаг бүхы пароходууд Египедэй захиргаанай кассада түлөөһэ оруулна, тэрэнэй тогтооһон гурим сахина.

Гэхэтэй хамта, колонизаторнууд Египедтэ сэхэ нүлөөлэн зорилгоёо туйлажа шадаагүй байхадаа, Дүтын Зүүн зүгтэ муудаһан байдалаа бүхэжүүлхэ гэжэ оролдоһоор. Иорданида боложо байһан ушарнуудые, араб оронуудта, эсэргүү гүрэнүүдэй хэһэн аашануудые шэнжэлээд, Египедэй хэблэл хадаа империалистнууд Египедые бусад араб оронуудһаа таһалхые оролдоно гэжэ тэмдэглээ.

Суэцкэ канал. Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй торпедно катер каналаар гаража ябана.
ТАСС-эй фотохронико.

Египедэй экономикодо эзэрхэг түримхэйшүүл ехэхэн хохидол ушаруулаа. Суэцкэ каналаар хахад жэл тухай саг соо пароходууд ябаагүй. Порт-Саидай хүн зоной ажаһуудаг хэдэн олон кварталнууд һандаргагдаа. Египедэй бусадшье городууд дайсанай авиацин добтолходо ехээр гэмтээгдээ. Египедэй гадаадын худалдаа наймаанай харилсаан таһалагдаа.

Эзэрхэг дайнай хүшэр хүндэ хойшолонгуудые усадхалгада бүхы египет арад хабаадана. Порт-Саидые һэргээн бодхоохо хүдэлмэридэ ороной бүхы нютагуудһаа залуушуул ошожо байна.

Урдань үгытэй ядуу, эрхэгүй байһан Египедэй тосхонуудта тон ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Эгээн һайн газарынь томо эзэдэй, түбхын түрүүндэ хаанай бүлэнэрэй гарта байдаг һэн. Хоёр миллион гаран таряашадай бүлэнэр оройдоошье газаргүй байһан юм. Египедтэ национальна революциин болоһоной һүүлээр 1952 ондо газарай реформо хэхэ тухай хуули гаргагдаһан байна. Газарай үмсэ 200 федданһаа (феддан—0,42 га) дээшэ байха ёһогүй гэжэ хуули тогтооно. Үлэгшэ бүхы газарынь газаргүй таряашадта хубаарилан үгтэжэ, тэрэнэй түлөөһые тэдэнэр 30 жэлэй туршада гүрэндэ оруулха уялгатай юм. Египедэй хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, хахад миллион гаран феддан газар хубаарилагдаа. Египедэй тосхонуудые шэнэдхэн түхеэрхын, үгытэй таряашадай ажабайдалые һайжаруулхын тула хэмжээнүүд абтажа байна.

Египедэй промышленностиие хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб зохёогдожо байна. Асуанска түмэрэй руда буйлуулха Египедэй металлургиин түрүүшын барилга—Хэлуанда завод баригдажа байна. Газар дорохи баялигуудые бэдэрэлгэ ехээр хэгдэжэ байна. Синайн хахад арал дээрэ ехэ нефть олдоо, мүн түмэр, фосфат болон бусад ашагта малтамалнууд олдобо.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд Египедэй экономикые улам бэхижүүлнэ. Египедэй хүдөө ажахыһаа ородог олзонь 1953—54 онуудта 262 миллион фунт байһанаа 1955—56 онуудтахи 312 миллион фунт хүрэтэр дээшээ гараа гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ.

Совет арад египет арадай тэмсэлые ходоодоо талархан хаража байгаа. Советскэ Союзай ажалшад египет арадтай нэгэн һаналтай байһанайнгаа тэмдэг болгон, эзэрхэг түримхэй дайнда хохидоһон хүнүүдтэ туһалха гэжэ 15 миллион түхэриг мүнгэ суглуулжа үгөө.

Египет Советскэ Союз хоёрой хоорондо тогтоогдоһон хани барисаата харилсаан бэхижэжэ, хүгжэжэ байна. Советскэ Союзай хани барисаае, һайндуранай туһаламжые Египет ехэ гэгшээр сэгнэнэ. Энээн тухай президент Насер нэгэнтэ бэшэ хэлээ һэн.

Бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхэ замаар найдамтайгаар дабшажа ябаһан шэнэ Египедэй амжалтануудта баясан, советскэ олониитэ национальна һайндэртэйнь дашарамдуулан, эрхэ сүлөөдэ дуратай, эрэлхэг зоригтой египет арадые халуунаар амаршална.

А. СТУПАК.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря— 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00453. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3260